

ACC. N:R M. 13353: 1-12.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Öland* Upptecknare: *Fritz Carlsson, Alby Skärö*
Härad: *Möckleby* Berättare: *" "*
Socken: *Hultenstad* Berättarens yrke: *f. d. hem. ägare*
Uppteckningsår: *1954* Född år *1881* i *Stenåsa*

Man och kvinna. s. 1-12.

N. M. 39.

Männliga egenskaper

Utmärkande för mannen var utseende och
växt. Som karaktärsdrag nämner
anslags pålitlighet och barmhjertighet.

En förmåga och förmåga fördrags goda
krefter och särskilt skötsel och frammanför
i arbetet.

En man hade kvinnoförhållanden och
än han, framför andra, hade en
kvinnor. och än han kunde för vilken flicka
han ville. En god bändel ansågs hövligt.

Lyrd omman och otäckhet tal ansågs
ohövligt. Man fördrade av en man än vid
behov förvara en kvinna. En man skändade
nag för än oförmåga i vissa förhållanden
lyssar ansågs apasande.

N. M. 39

1

Mannen skulle bära hån, kniv och kloka
Muntachen var ynglingens ståtthet.

Tjockt lät jag sluttat mig när jag esi-
kerade beväring år 1901. (Nundering)

Son och son pyntades bara andringar
men. Blomster och örter tog, nog g'män
befattning med: det passade g. Rånhönsken
var mer för män. S. h. "klaka" vore inte
använda. Om någon försökte sig på poesi
anvåg det barmligt. I strummet för dem som
spelade och sjöng var dreg & pelet.

Hur fadern hade en chaffimer till sin
förfogande, der han förvarade gärdshandlin-
garna, eventuellt vändokhandlingar och
kontanter. Övriga manliga medlemmar
hade inga möbler. Färdigjorda rum hade
inga.

Utriktliga egenskaper

Utriktliga skulle förs och främst vara Auktig
husmoder, råda hemmet rent och snyggt,
och barnen hela och rena, samt vara snarare
undergiven i fråga om uttalande, frisk
blädd och gästvänlig. Her tätt medelstor.
Därlig hemmigt i värdnad och ryning.

En bra bondhustru skulle kunna värdgardna
för husets behov, värd bygg och ry kläder
till sig själv och barnen, samt städa stum-
-par åt hela familjen. En kvinna hade
härtygare betänkt deri, än hon som fick, var
omvärdnad av beundrare, berömd på
vaderi avskott, och trevligt råd. Någon flit
efter jiftermått var attänket. Ömhet be-
tygades mot barnen ansågs aldrig oposs-
delde för kvinnan. Någon gång kunde kvinnan
lägga armen om mannens hals.

I en del hem respekterades hustrumodern
och hängya tog till hennes om döme (afte
dominerade hon) i en del hem, ej.

Sällan hade hon möjlighet att representera
familjen med tillitsfulla ord och handlingar.
O. d. (Sällan) skedde efter sammard. by eller
till föräld och styggen innehade hon nog
någon rangordning vid bordet förekom, övert
stämman, sedan söner efter ålder.
och drängar. Hustrumodern och flickorna (som
även parade vid bordet) med anför. De åto
dock alla vid samma bord.

Men om hon utom hemmet hade följt att
vara sig efter eget val ansågs det afvarsande
för henne att bliska sina tankar. Om en kvinna
badade etc. förvisade hon sig nog om att hon
var andels i en om (Badrikten faller ej). Kvinnorna
sittar alltid i kykkan så vänstra sidan är stora

gångar. Någon kvinna dött aldrig i någon stämman. En älska som är så fasthållen, och så lunda hade rösträtt. utövade hon denna genom fullt akt. Kvinnan skulle i hemmet bara förklara. En lista var hennes speciella egendom. Hon fick ej visa sig oförfärdigt. Harknad, eller ha fått parthipp!

En kvinna som fick "säkte" barn! antingen före äktenskapet, eller i äktenskapet, annars som lösaktig. hon undvicks. och barnet var henne en stor hinder på äktenskapsmarknaden. För mannen, hade en utomäktenskaplig barn ingen inverkan.

För äldre kvinnor ansågs det ofarligt att rida, men ej för flickor. Kvinnorna fick nog ta befattning med alla djuren på gården. För kvinnor är unga hästar eller oxar (stuter) fädrade hos mammans

kraftigare hand. Den uppfattningen
riktad, att kvinnan, mer än mannen, hade
faktiskt för trändom o dyl. Om man var
stadd i ett ärende och mötte en kvinna
med sådant mycke (med fog, eller ej). Så
spotade man tre gånger (man brukade
än mötet betydde flykta). Fått gånde, äldre
kvinna, få gånde nog även när kvinna, möte
kvinna. Kvinnorna togs hastigast upp
mycket i kläder och saker.

Samtidigt hade flickor och pojkar sina
låg platser på befä. Bror och systrar delad
alltid bädd efter 10 års ålder.

Handlarnas systrar och systrar

Lundström. Handlarnas och
Byggmästarens systrar och goda ärenden
och ärenden deremot samma.

6/ Hjälpning, Mätning, Trädgårdarbete.

värflockning, hörsning. och utfodring av
svin, höns, katter och andra smådjur. befattade
en del sig uthug med: detta var kvinnfolks
Värning, d. v. utfördes uthug av män.

Speciellt manliga arbeten voro hörsning
hens bygga, hästskoning, hörsning. o. dyl.
om en präst vid dygades tjekra till i hörs
på grund av kvinnobrist. var detta o. mest mot-
villigt. Tjekerna kallade "betade" hästerna, och
flikerna kom. Så desto, också o. mest
för en man, en präst.

kvinnliga yrken och sysslor
Helt parande yrken för rådjursförsörjande
kvinnor var sömnad och stickning av
trikå varor, spinning av ull och lin. samt
väring av Trg. Gardiner och mattor.

Låkebosten var förbehållen kvinnorna
De gräde i trädgården. bredde ut den

uthålls gädret på åkrarna och hade omsorg om
an dörrar och fönster i husen vare stängda.
Korna och smådjuren ålåg det kvinnorna
att sköta om. De fingo även deltaga i jordbruks-
arbetet, t.ex. kora och korna för ådrän och även kora
ut gädret samt korning. I inomhusarbetet
liknade enjästning och utfodring av smådjur
fingo kvinnorna andlig hjälp av
männan. Vid linberedning (Bläckning och
chäckning) bearbetades linet ~~av~~ flärt av
männan, som då gjorde det tyngsta arbetet
och överlät det sedan åt kvinnorna att av-
sluta det samma. Vid slått av säd. Skogs-
männan och kvinnorna brände härvar.
Lövtäcke har ej förekommit då i Lund här är
skogslös. Kvinnans arbetsdag har alltid varit
längre än männens, då det mesta av inomhus-
arbetet måste utföras av kvinnorna på kvällen

efter att de hela dagen deltagit i manens
jordbruksarbete.

Kvinnorna i arbetslaget

Männen betedde sig i allmänhet mera blyfska
om det gällde kvinnorna i arbetslaget.

Det var endast i jordbruksarbete som kvinnorna
ingick i arbetslaget. Någon gång vid byggnads-
arbete för att tillreda brödskruk. Detta var
så vanligt, och inget märkvärdigt alls.

Om kvinnor var med på arbetsfester, även
om de deltagit deri, var deras uppgift att
gå på männen. De till att må och dricka
(och dricka) fram på bordet. Blev det dags för
efteri, deltog de i dansen. Om kvinnor hade
någon särskild sammankomst, och en man
offrade dem inkom, lät de honom förstå att han
gav välkommen.

Vid befnödelte.

Maken (men endast han) var närvarande vid barnets födelte, även om jordgumman var tillstades. Övriga män i gården hån sig borta vid att kritiska tillfälligt en främmande man släpptes in i rummet. En kvinna bar fram barnet till dopet (gudmor) faddern i övrigt 2. eller flera ungdomar. Lika många av varden hörs. Gudmor brakar (gudfar) stod vid sidan av sin hustru.

Vid bröllop

Bönemannen kunde vara både manlig och kvinnlig. Några speciella sysslor, varken för ogifta mänliga, men kvinnliga ungdomar förekom ej här. Brudparet överöstes med risgryn. Någon särskild plats i bröllopsgården med i bakgrunden under vigselakten för män och kvinnor fanns inte. I bröllopsgården gick först

brudparet: så tårnor och marskelken fram
om fram. sedan brudens och brudgummens
föräldrar och närmaste anhöriga.

//

Vid begravning

Förordningsställande är likt en utslutande
krönika. En man kläpte och rakade den döde
döde. Männan hjälpte till att lägga den döde
i kistan.

Likbistan var svartmålad, oavsett vem
den döde var. Så länge jag vet, var ingenting
bestämt i vilken ordning man, eller kvinnor
och män jordfästas. De närmast sörjande följde
närmast liket i sorgstågen. Oavsett män
eller kvinnor. Om den döde var en man
klämtade man (Slog klappen mot klokan kant)
9 gånger för en man, och 6 gånger för
en kvinna.

//

Vid helgar

De äldste kvinnorna gav ski på tyd-
som hade betydelse för kommande året
Ungdommens sängänges former

Pojken och flickan användade gemensamt
rum och lek. Det var sed att vilkas fri viss
tid, på en bestämt ställe för lek och dans.
Då ungdommen gingo till någon nöjesplats
ging de arm i arm, en pojke och en flicka, i en
rad tvärs över hela vägen (den var före bilismens
tider) En flicka som var efterhängsen
efter pojken, följade sina flickvänners skrid
En pojke som hängde efter flickorna, förskedd
av sin kommate. Ung ände ungdommen
förhållande till varandra var som nog
bättre i gänget, än i man. öfriga förestom,
sitt på pojken som flicka, och de följade
12/ drott i drott. En flicka tog det nog hårdast